

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények kül-
 dendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások kül-
 dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
 évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
 hivatalhoz küldendők. Nyílttér scva 1 korona.

Munkanélküliség és kivándorlás.

Elszomorító hírekről olvashatunk a la-
 pokban. A magyar munkások jó része még
 mindig kenyér nélkül van. Ahelyett, hogy
 csökkenne a munkanélküliség, egyre foko-
 zódik. Legujabban csupán a fővárosból
 mintegy huszezer iparos munka híján kiakar
 vándorolni.

A nagy nyomor, nélkülözés, a kenyér-
 hiány immár oly nagy, hogy a nép kétség-
 beesésében végső mentőeszközhöz: a ki-
 vándorláshoz fordul.

Igy van ez az ország valamennyi ré-
 szében; sehol sem lehet kedvezőbbnek
 mondani a viszonyokat. Még a legtehetősebb,
 leggazdagabb vármegye, a Bácska több fal-
 vában is nagy az inség.

A kivándorlás eszméje mind mélyebb
 és erősebb gyökeret kezd verni a koldús-
 botra került nép agyában, hogy komolyabb
 aggodalmakra ad okot.

A szegény emberek egy része fölsze-
 di sátorfáját és külföldön, jórészt Ameriká-
 ban vél jobb és biztosabb megélhetést
 találni.

Pedig szomorú csalódáséri a kivándor-

lókat, rövidesen a legkeserűbb tapasztalatok-
 kal térnek vissza szülő hazájukba, mert be-
 látják, hogy az új világban még sokalta
 nehezebb kenyérhez jutni, mint idehaza.

Amily nagy számmal vándoroltak Ame-
 rikába a jobb sorsot remélő szegény embe-
 rek, oly tömegesen jönnek haza, megdöb-
 bentő dolgokat regélvén a künt levő mun-
 kások nyomoráról.

De nemcsak az Amerikába vándorolt
 magyarokkal van ez így, ily sors éri a leg-
 több európai bevándorlókat is.

New-Yorkban közel hatvanötezer mun-
 kás munkanélkül ödöng az utcákon, főré-
 szök családostól hasztalan minden jajve-
 székelésük, semmiféle foglalkozást nem
 találnak. Ami a legborzalmasabb, hogy
 oly nagy még nem volt a bevándorlás,
 Amerikába, mint az idén.

Az európaiak azért nem jutnak mun-
 kához, mert ahol tényleg munkaerőre van
 szükség, oda elsősorban amerikaiakat vesznek s
 ha már ilyen nincs, akkor kerül a sor az
 európaiakra.

Nálunk épen ez a panasz, hogy nin-
 csenek tekintettel a munkás magyar voltára,
 veszik nyakra főre az idegeneket s így ter-

mészetes, hogy munka nélkül marad a
 szegény ember és elkeseredésében egy szép
 napon összeszedi sátorfáját és elhagyja a
 szülőhonát.

Tenni kéne e téren valamit. Ahol csak
 munkaerőre van szükség Magyarországon,
 ott első sorban a hon fiait részesítse előny-
 ben a munkaadó, hazafias kötelességének
 ismerje, hogy magyar ember míg mun-
 ka nélkül van, addig idegen munkás nem
 reflektálhat szerződötetésre.

Ily módon részben is csökkenthetnők
 a nagyarányú és minden tekintetben káros
 kivándorlást.

Ezt még ideje korán kell meggátolnunk,
 éppen a legalkalmasabb időpont a kiván-
 dorlás nagyobb mérvű terjedelmének meg-
 akadályozására. Nem nézhetjük tétlenül
 közönnnyel a tömeges kivándorlásokat. Az
 egész ország részeiben maholnap fölczihe-
 lődnek az idehaza egyáltalán boldogulni
 nem tudók és családostól hagyják el Magyar-
 országot, melynek ugyancsak szüksége van
 fiaira, minden egyes emberért kár, min-
 den egyes ember veszteség a hazára.

Találjunk módot, hogy a nép munká-
 hoz jusson, hassunk oda, hogy még csak
 távolról se kísértse a földhöz ragadt szegény

TÁRCZA.

Lombhulláskor.

Mikor verőfényes, szép mosolygó nyár volt,
 Nem is hangzott sehol, semmi más csak a dal...
 Mikor minden újra éledt, született volt:
 Akkoron küzködött szívem a halállal.
 Napsugaras nyárban dermedt halott voltam.
 Nyár volt! és én mégis zord télben bolyongtam!

Most hogy hull a virág, a dal már nem hangzik,
 Minden oly szomorú: az idő őszre jár.
 Mikor minden sárgul, hervadoz haldoklik:
 Szívemben újra dal, verőfény, napsugár.
 Temetkező, ősszel forró nyár a szívem...
 Aldjon érte Isten én édes Kedvesem!

Párbaj a pusztán.

Irta: Kajabusz.

(Folyt. és vége.)

Kökény Jóska nagy beteg lett a csárdai sze-
 rencsétlen éjszaka után, a hatalmas pandúr soká-
 ig nyomta az ágyat. Fájt a szive a pajtásáért meg
 egyébert is. Elkeserítette az a csúfság, melyet Ka-
 ti elkövetett rajta.

Hanem mikor fellábadt és erőre kapott, an-
 nál dühösebb lett. Irgalmatlanul üldözte a szegény
 legényeket, azzal esittitgatta háborgó lelkét, hogy
 hivatásának élt. Nem is állott meg előtte betyár
 azon a nagy sík vidéken mely olyan mint egy
 óriási kád, melynek minden oldala szétesett.

De mégis volt egy a szegény legények kö-
 zött, ki Kökény Jóskával szembezállt, sőt keres-
 te a vele való találkozást. Szikra Peti volt ez.
 Társai azt sem tudták róla: kifele, miféle. Csak-
 ugy odacsöppent közéjük s hamarosan vezérjükké
 vált. Imádták rendkívüli bátorságáért, erejéért s
 főleg azért, hogy a pandúrokat kegyetlenül ütötte,
 vágta ahol érte. Háta mögött ugyan gyakran ki-
 nevelték féányos arcáért de máskülönbben biztak
 benne és ragaszkodtak hozzá.

Abban az időben a vasutnak hire sem volt,
 az egész nagy vidékről tengelyen szállították az
 eladni valót Pestre. Hetekig tartó utazást tettek s
 bizony a szegény legény ott szedte a vámot, ahol
 kapta.

Az Abonytól Alpárig terjedő rónán Szikra
 Peti vámost. Egész karavánokat kifosztottak embe-
 rei, ő maga egykedvűen nézte az ilyen végrehaj-
 tást, csak akkor állott munkába, mikor a pandú-
 rokkal kellett viaskodni. Olyankor szemeiből igazi
 szikrák pattogtak, erős karjaiban forgott a fokos,
 egészen kéjelgett a verekezésben. A vármegye
 emberei nem közelíthették meg, de ő sokat elné-
 mitott örökre, mást neki szorított annak a szürke
 pántlikának, melyet a szél kelet felől ott gyűrö-
 get, simogat, amelyei a mappán Tiszának ne-
 veznek.

Tétlenül a kettős csárdában mulatnak a
 tizántúli marhakereskedők a portyázó pandúrokkal.
 Nagy a vigasság, majd meg hozza annak
 árát a pesti vásár. A barmok beterve az ud-
 varra ott kérődznek. Minél föllebb csap bent a
 jókedv lángja, annál lejjebb ereszkedik künt az
 éj sötét szárnya. Egyszer csak a hallgatag külső
 csendet zajos lárma veri fel, a közeli tanyán tűz-

ütött ki a szerűs kertben, az éles láng nyelve
 végig nyaldosta a kazlokat. Pandurok, mulatók,
 mind szaladnak a pusztulás helyére, alig maradt
 valaki a marhák körül s nem bírja azokat meg-
 oltalmazni.

Mire vissza jutnak a kereskedők az udvar
 üres, a marhák sehol. Zűr-zavar, kapkodás van
 elég, jó tanács, eredmény semmi. Négy felé visz
 az út a kettős csárdától, valamelyiken kell érn
 a rablókat, de melyiken? A nyolcz pandúr négy
 felé indul el a sötét éjszakában, kutatni, nyomoz-
 ni. A kereskedők panaszkodnak, a csárdás ká-
 romkodik.

Ez a futkosás, lovaglás és sarkantyúzás tart
 csaknem éjfélig, akkor a déli irányban indult két
 pandur utoléri a marhafalkát Jászkara-Jenőn túl,
 de lovas alakok sokasága megy a barmok után, a
 két pandúr nem mer közéjük vágni; egy két ha-
 szontalan lövést eresztenek el a sötétben s visz-
 zavágtatnak a kettős csárdához. Nemsokára gö-
 zölgő lovakon érkeznek a többiek is s megértve
 a dolgot hajrá valamennyien a betyárok után, kö-
 zöttük Kökény Jóska elborítva a dühösségtől.

Jó, homokos utak vannak arrafelé, bele
 süpped a paripa lába, hanem azért ahogy a haj-
 nál megcsillant a bögi pusztán meglátták a pan-
 dúrok a marha falkát amint hajtották azt a Ti-
 sza felé. „Utánna“ riadoznak maguk között noha
 sejtik érzik, hogy Isten ucsese itt még baj is le-
 het, mert tiz betyár megy a barmok után, ki gya-
 log, ki lovas, közöttük a híres Szikra Peti.

Valami tanya lánkjában formális harez kere-
 kedik. A harmatos reggeli pitymalatot puskák ro-
 pogása zavarja. Ló is felfordul, ember is esik
 mindkét részről. A betyár is jól kezeli a fegyvert
 s nem engedi zsákmányát. Mikor már 4—5 em-

leket a kivándorlás réme. Talán ez a nap-
nap utáni kivándorlás mégis sürgetni fogja
a munkaközvetítők — a mely a fővárosban
már megalakult, — az ország különböző ré-
szeiben való minél előbbi gyors felállítását.

A nép nem kíván sokat, túlkövetelése
nincs, csak szerény, tisztességes megélhe-
tése legyen biztosítva. Így nem lehetünk
annak a veszélynek kitéve, hogy földjeink
parlagon műveletlenül hevernek, hanem
ellenkezőleg munkás kezek által ápoltnak,
gondoztatnak, ami csak az ország előnyére,
javára, jólétének előmozdítására szolgálhat.

A tömeges kivándorlásokat tetemesen
előmozditják — másrészt és ez is figyelemre
méltó — külföldi vállalkozók ügynökei; a
kivándorlási ágensek üzérkedése, a kik a
hiszékeny embereket igen gyakran rábirják,
szép szóval, fényes ígéretekkel kecsegtetve,
hogy hagyják oda szülőföldjüket. Az illeté-
kes közegeknek éber szemmel kell a fajra
ügyelni, kik valósággal előzönlök az orszá-
got és nem minden eredmény nélkül. Ezek-
től az ügynököktől is meg kell tisztítani az
országot és ez is egy módja a kivándorlá-
sok enyhítésének.

A háztűzhely intézmény behozatala.

Szabadka város törvényhatósága mozgalmat
indított az u. n. homestead (háztűzhely) intézmény
behozatala czéljából s támogatására köriratilag
felhívta az összes törvényhatóságokat.

Szabadka város törvényhatóságát örömmel
üdvözljük e lépéséért, mert a megindított moz-
galomból az tűnik ki, hogy a magyar nép zömének
létérdekeit szíven viseli s ez érdekekért szót
émelni kész s reméljük is, hogy körirata nem
lesz kiáltó szó a pusztában.

Lássuk csak, hogy tulajdonképen mi is az
a homestead?

A közzélemény általában valami újnak tartja
ezt az intézményt, pedig ha lényegét vizsgáljuk,
rájövünk, hogy az már fennállott a régi hűbéri

ber fetreng vériben, Kókény Jóska barsányan át-
kiált: Szikra Peti gyere ide majd el oltalak én.
Magad gyere, aminő fegyverrel akasz, olyannal
harcolok veled. Megtisztellek betyár létedre.

Szikra Peti int embereinek, hogy hagyjanak
fel a lövéssel, vonuljanak hátrább, aztán kezében
egy szál fokossal neki eresztí paripáját. Másik
felül vágta Kókény Jóska, a hatalmas pandúr,
kezében a kard, szemében a düh. Így rontanak
egymásra mint két forgó szél. A lovak lába föl-
veri a port, mintha füst húzódnék a két paripa
nyomába. Lélegzet vissza fojtva állnak kétfelől s
várják a párviadal eredményét.

Már már elfogy a távolság a két lovas kö-
zött. Szikra Peti ütésre emeli fokosát s rákiált
ellenfelére: Iszom a véredből Kókény Jóska.
Hallotta-e amaz vagy sem: azt nem tudni. A kö-
vetkező pillanatban összerohantak s a másikban
már mindakettő lefordult lováról holtan. Kókény
Jóskának a doktorok vették ki a fejéből a fokost,
Szikra Petinek meg a kard hasította ketté szép
fejét.

Ekkorra a tanyából meg a faluból is népség
sokadozott a helyen. A betyárok futásnak eredtek.

Mikor a szép aranyos spenczert lehúzták
Szikra Petről, hát alatta bámulva láttak két ga-
lambot, két ifjú leányi mellet.

A kécskei asszonyok fel is ismerték az esz-
tendők előtt elbujdosott Kenderesi Katit, aki el-
ment betyárnak, hogy párviadalra kényszerítse azt,
ki vőlegényét megölte, csak azért, hogy ő is meg-
ölje Kókény Jóskát.

Az asszonyok fűzfa galyakra fektették s úgy
vitték haza szegény Katit.

Most ott fekszik valahol a kécskei földben
és álmodik szerelemről, melynek édes boldogsá-
gában szegény nem részesült soha.

és jobbágy rendszer alatt mindenütt, tehát Ma-
gyarországon is.

A lényege az intézménynek az, hogy azt
a birtokot, mely valamely család fentartásához
mulhatlanul megkívántatik, végrehajtás alá venni
nem szabad; s így nemzeti szempontból talán
sehol sem tenne ezen intézmény oly mérhetetlenül
fontos szolgálatokat, mint éppen Magyarországon.

A homestead intézmény ily formában még
Amerikában — tulajdonképeni hazájában — sem
ül fenn és végrehajtás mentes birtok Amerikában
sincs. A mentesség abban áll, hogy csak bizonyos
kiváltságos adósságok miatt lehet a homesteadot
végrehajtás alá venni. Így nevezetesen a homesteadot
végrehajtási árverés útján ellehet adadni
annak vételárért, háztűzhely megvételére felvett
kölesön, a birtok javítás és beruházás czéljából
felvett kölesön miatt, végre az adó behajtás
czéljából. A végrehajtás alóli mentesség tehát
csak a bekebelezéssel nem biztosított azon köve-
telésekre terjed ki, melyek nem a háztűzhely
megszerzésére s annak fentartása czéljából ke-
letkeztek.

Nem tudjuk Szabadka város milyen alakjá-
ban óhajtja a háztűzhely intézményét meghonosí-
tani, de tervezze annak bármely formáját, a
kérdés minden esetre éretten megfontolandó, mert
egy intézmény, ha még olyan üdvös is, több
bajt mint hasznót okozhat, ha a fennálló jogrend-
szer keretébe pontosan bele nem illeszthető.

Szívesen látjuk a törvényhatóságoknak jelzett
irányú mozgalmát, s reméljük, hogy az nem csak
egy idegen intézménynek hazánkba való átültetése
lesz, hanem az egész birtokrendszernek, adó és
hiteltörvényeknek gyökeres reformja is.

A homestead intézmény értéke még Ameri-
kában sincs teljesen kipróbálva, mert az erre
vonatkozó törvények az Unio egyes államaiban
sem egyformák. Kétszeresen megfontolandó tehát
minden lépés, a mi annak érdekében tenni szán-
dékoltatik.

Első pillanatra úgy tetszik, hogy a végre-
hajtás alóli teljes mentesség a kisgazda hitelére
bénítólag fog hatni, de ha tekintetbe vesszük
azt, hogy a homestead intézménynek a teljesen
kiépített szövetkezeti rendszer lesz a kiegészítője,
úgy beláthatjuk, hogy az aggodalom felesleges.

Kétséget nem szenved, hogy a mostani
végrehajtási törvényünk módosításra szorul, egyéb-
től eltekintve, már a jogegyenlőség szempontjából
is. Az 1881. évi 60. t. cz. gondoskodik a köz-
tisztviselők létminimumának fentartásáról, mert
fizetésüknek 1600 korona alóli része egészen
végrehajtás mentes. Némi védelemben részesülnek
az iparosok is az által, hogy a mesterségük
folytatásához szükséges eszközök és feldolgozás
alatt álló anyagkészletük 100 korona értékig le-
nem foglalható. A kisgazda úgyszólván teljesen
védtelen, mert az, hogy a háznép eltartásához
szükséges egy tehén, vagy a szükséges vetőmag
öt hectolitert erejéig foglalás alá nem vehető, a
kisgazda létfentartásához szükséges minimumot
nem biztosítja. Az ily egyenlőtlenség megszünte-
tését a jogegyenlőség elve parancsolólag írja elő.

MI UJSÁG?

— **Hivatal vizsgálat.** Vármegyénk fő-
ispánja, Beniczky Ferencz v. b. t. t., esütörtökön
vizsgálta meg a főszolgabírói hivatal ügykezelését.
A főispán kíséretében voltak Beniczky Lajos, me-
gyénk nagyon szeretett alispánja, Kludik Gyula
főispáni titkár, Bárczy László pénzügyi tanácsos,
pénzügy-igazgató, Szenessy Aladár megyei aljegyző.
A vizsgálat az összes ügykezelést teljesen
rendben találta és a főispán a tapasztaltak föl-
lött teljes megalégedését fejezte ki. 11 órakor tisz-
telgett az előjáróság, Palásty Pál bíró, Máthé József
főjegyző, Pap Péter jegyző és Temesközy Gerzson áll,
anyakönyvvezető a főispán előtt, kit Máthé főjegyző
üdvözölt a tisztelgők nevében. A főispán röviden
megköszönte az üdvözlést s nyomban az új
városház építésére vitte át a beszédet s nagyon
hangsúlyozta, hogy ideje már tenni is valamit,
ne csak a tanakodás stádiumába fojtsuk bele ezt a
komoly és elodázhatlan kérdést. Ugyancsak az
alispán is szorgalmazta az építetést, és azon re-
ményben bocsátotta el az előjáróságot, hogy leg-
később a tavaszon hozzáfognak a dolognak így
vagy amugy való megoldásához.

— **Búcsú-szó.** Megyés püspököm ömél-
tósága parancsa folytán kedves emlékü működési
helyemről, Abonyból hirtelen történt eltávozásom
alkalmával nem vehettem búcsút azon nagyontisztelt
Uraktól és a hitközség azon kedves tagjaitól,

ikkal társadalmilag közvetlen érintkeztem. —
Igyanazért, szíves elnézésükre számítva, ezúton
nondok hálás köszönetet mindazon jóindulatokért,
melyeket velem 3 és fél évi itt működésem alatt
éreztetni szívesek voltak. — Middőn a Mindenható
Istennek áldását leedem mindnyájukra, kérem,
tartsanak meg szíves emlékezetükben, miként én
is mindenkor a legmelegebb érzelmekkel fogok
gondolni azokra, akiket tiszteltem és szerettem.
Abony, 1901 évi október hó 21-én. Vértés A.
János róm. kath. lelkész.

— **Értékes ajándék.** Sivó Jenőné ur-
nő a helybeli r. k. templomnak egy remekül him-
zett pompás és értékes antipendiumot (oltárterítő)
ajándékozott. A nagylelkű adakozó — úgy is, mint
kegyúrnő — igen szép jelét adta ezzel a női lé-
lek figyelmességének az Ur háza gondozása iránt,
s a plebániái hivatallal együtt mi is örömmel
adunk hirt lapunk olvasóinak e követendő pél-
dáról.

— **Búcsuestély.** Nt. Vértés A. Já-
nos róm. kath. lelkész eltávozása alkalmából a
„Kis Casinó“ és „Tekézők“ társaságának mintegy
40 tagja f. hó 22-én, vacsora után búcsupohár
üritésére gyűlt össze a „Kis Casinó“ helységében,
hogy külsőleg is kifejezést adjon annak az őszinte
tiszteletnek, melyet 3 és fél évi itt működése alatt
mint pap, mint társadalmi ember s mint a „Kis
Casinó“ és „Tekézők társasága“ elnöke iránt ér-
zett. Ezen nemes érzelmek melege áradt szét Ki-
rály János egyleti elnök, ft. Lévay Mihály esperes-
plebános, Szombathy János isk. gondnok, Schlosz-
szer László róm. kath. tanító, Temesközy Gerzson
„Abony“ felelős szerkesztője, Papp Péter községi
jegyző, Király Antal sz. v. biz. tag és mások
szép, tartalmas beszédeiből, mely toasztok az ün-
nepelt férfit egyházi, kulturális és társadalmi ére-
nyeinek méltatását tartalmazták. Az érzelmek
közvetlenségével megnyilatkozott felköszöntőkre a
távozó jó pap meghatottsággal mondott forró kö-
szönetet a nem várt ovációért; példás szerény-
ségével igyekezett magától elhárítani az elismeré-
seket, mert hiszen egyházi ténykedéseiben egyebet
sem tett — mondá — csak kötelességét teljesít-
tette. A hitközség felvirágzására, a társaság jelen
és távollevő tagjainak boldogulására üritette búcsu-
poharát, lelkes szavakkal megígérvén, hogy Abony-
ban eltöltött idejét, emlékeinek logbecsebbjei kö-
zé fogja sorozni s mindvégig megőrizni. Érzékeny
kézszorítás és búcsúszavak váltása után éjjeli 1/2
2 órakor a társaság tagjainak éljenzéseitől kísérve
kocsira ült, mely a derék és jó papot Ujszászra
vitte a honnan vasuton új állomására T e r é n y b e
(Nógrád m.) utazott. Istennek segedelme vezérelje
utain, legyen új állomásán oly boldog, hogy soha
se bánhassa meg tőlünk való eltávozását! —n.

— **Köszönet nyilvánítás.** A Kath.
Munkásegyletnek f. hó 13-án végbement zászló-
szentelési ünnepélyén és azelőtt oly számos oldal-
ról lehettünk szerencsések a páratlan módon
meggyilatkozott áldozatkészség kegyes adománya-
iban részesülni, hogy azokat egyenkint meghálálni
képtelen vagyok. E becses lap útján mondok te-
hát egyetemlegesen mely köszönetet azon nagy
foku anyagi és szellemi támogatásért, mellyel
egyletünk czélját ez alkalommal is kegyesen
előmozdítani méltóztattak. Abony, 1901. évi októ-
ber hó 20-án, a Kath. Munkásegylet nevében:
Somodi István, elnök.

— **Kérelem.** Egy szegény atya örökbe
kinálja egy 9 éves leány, egy 5 éves és 3 1/2 éves
fiú gyermekeit, kiknek anyjuk elhalt, az atyának
munkája nincs és a kis ártatlan gyermekek a leg-
nagyobb nyomornak néznek elébe. A kik maguk-
hoz venni akarják őket, akár örökbe, akár csak
úgy nevelésre, jelentkezhetnek úgy az előjáróság-
nál, mint szerkesztőségünkben.

— **A vasút utoza költsége.** A me-
gyei közgyűlés jóváhagyta járásunk főszolgabírája
által előterjesztett ama közgyűlési kérvényünket,
hogy a 6000 korona hozzájárulási költséget ka-
matnélkül 3 év alatt fizessük vissza. Hátha visz-
sza se kellene azt fizetni? Hátha másra is fordít-
hatnánk azt a pénzt? Jó lenne annak utána
nézni.

— **Lopás.** Tegnap mult egy hete Földi
István bevitt a biztosi hivatalba egy 45 literes,
kék mázú zsiros bödönt, tele zsirral, hogy a vá-
ros kaszáló melletti tanyáján találta egy kukoricza
kúpba bedugva. Még az nap kiderült, hogy a bö-
dön abból a betöréses lopásból származott, melyet
Gulner Gyula államtitkár, orsz. képviselők birto-
kán követtek el néhány nap előtt. Földire más
meglepetés is várt. Másnap ugyanis egy czédulát
talált az istálló falán, melyen megvolt írva, hogy

úgy szóljon a bődönről valakinek, hogy megég mindene, a czedulára még egy égő ház is volt pingálva. Pár nap múlva egy másik bődön is előkerült — üresen — Vajda Ferencz bérletén, egy szalma boglyából. A betörést úgy követték el, hogy a jégvermet éjjel feltörték és elemelték a két nagy zsíros bődönt mintegy 100 liter zsírral. Érthetetlen, hogy a csendőrség mért nem vezette be rögtön a nyomozást, midőn még található volna a lopott holmiból egyet más.

— **Ádám Gerzson, kir. tanácsos,** a nagy-kőrösi főgymnasium sok érdemű igazgatója, mint értesülünk, — állásáról lemondott s január elsején nyugalomba vonul. Lemondását a most ülésező egyházkerületi közgyűléshez nyújtotta be.

— **Betörés.** E hó 20-án éjjel az izraelita imaházban az ablakvasát kifeszítve, ismeretlen tettesek behatoltak, egy gyűjtő perselyt feltörték s abból néhány koronát, valamint Rosenzweig Jakabnak egy tavaszi kabátját elvittek. A nyomozás folyik.

— **Halálozás.** Kovásznai Kovásznay Zsigmondné szül. nemes Vaikó Katalin urnő f. hó 23-án Maglódon, hosszas szenvedés után elhunyt, temetése pénteken volt nagyrészt mellett.

— **Hangverseny.** Nánássy Géza a Vignszínház tagja f. hó 22-én nagyon sikerült hangversenyt rendezett a Casinóban. A nagy terem megtelt előkelő hölgyekkel és a Casinó tagjaival, kik mindvégig jól mulattak és végül, a művészt zajos ovációban részesítették.

— **A csöszök fegyvere.** Darányi földművelési miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben elrendeli, hogy a hatóságok a csöszök jogosulatlan fegyverviselését szüntessék meg. Ugyanis gyakorta megtörtént, hogy dinnye-csöszök s szőlőpásztorok a tolvajokat, tokoskodó gyerekeket lelőtték. A körrendelet ennek vet véget. A mezőrendőri törvény szerint csak hites mező- és hegyőrök hordhatnak magukkal revolvért, hosszú csövű löfegyvert pedig magánosok által alkalmazott hegyőröknek sem szabad használni. Külön engedélyt csak akkor adnak, ha a közbiztonság követeli és a löfegyverkezett örök feltétlenül megbízhatók. E rendelet véget vet a csöszök orvadászatainak is, mert tudvalevőleg a vad állományt a csöszök jelentékenyen pusztították azon a czímen, hogy kőbor kutyákat riasszanak el. A szőlőkben tehát jó világ lesz a szarkákra.

— **A II-ik alföldi transverzális műút** költségeihez a megye 200.000 koronával járul hozzá. Mint annak idején megirtuk, ez a hatalmas uttest Solt, Fülöpszállás, Izsák, Kecskemét, Nagy-Kőrös, Czegléd, Abony községeket, illetőleg városokat érinti főbb vonalaiban. Szolnoknak vaszi útját, mikor vármegyénket elhagyja. A miniszterium ezzel a műttal mintegy 118 kilométernyi törvényhatósági utat vesz át az állami uthálózatba, a mely törvényhatósági utak fentartása eddig évenként 24,000 koronába került s így a vármegye csak köszönettel vehette tudomásul a miniszter azon ajánlatát, hogy egyszersmindenkorra 200.000 koronával megszabadul ezeknek az utvonalaknak a fentartásától. A hozzájárulási összeget a vármegye az utalpnak terhére felveendő amortizacionalis kölcsönből fizeti ki, a melynek finanszírozásával az alispán lett megbízva.

— **A munkásokért.** A legutóbb tartott miniszter-tanácsban foglalkoztak a munkanélküliek helyzetével is és a kormány negyven millió koronát folyósít különböző állami építkezések és intézmények létesítésére, ilyenek több ezer vasúti kocsí, a népfelkelők ismétlő fegyvereinek beszerzése, több vasúti és közúti vashíd, tetőszerkezetek, műhely berendezések stb. megrendelése és elkészítése. Kötelezi a kormány ama gyárakat, melyeknél ezen munkálatokat megrendeli, hogy munkásaink létszámát nem fogják redukálni. Hát az állam úgy látszik meg tesz amit tehet az inségesek érdekében, tehetne még a megye is a szegény kenyér nélküli földmunkások érdekében, utak, különösen a tervbe vett nagy műttak kiépítésével, mert az állam — amint kitetszik — csaknem kizárólag a gyárimunkások érdekében cselekszik, míg a földmunkások nehéz napoknak néznek eléje a ránk jövő telben.

— **Karajenő postája.** A megyei közgyűlésen előterjesztés tétellett az iránt, hogy Karának Tiszavezsényen legyen a postaleadó állomása. Minthogy a közgyűlés Abonyt alkalmasabbnak találta, Karának ez iránybani határozatát megsemmisítette.

— **Új állategészségügyi körzet.** Jászkarajenő, Tószeg, Kocsér és Törtel ezelőtt egy

állategészségügyi körzetet képezett. Tekintettel a nagy állatállományra, ennek a körzetnek egyben való fentartása nem mutatkozott célszerűnek, ezért a község főszolgabírójának elnöklete alatt értekezletet tartott s ezen elhatározták, hogy ketté válnak: Jászkarajenő és Tószeg egy önálló, Kocsér és Törtel pedig egy másik önálló állategészségügyi körzetet fog képezni. Az elhatározást a vármegye törvényhatósága is jóváhagyta. A körzeti székhelyek kérdését az alispán saját hatáskörében fogja eldönteni.

— **Czolgosz a kinematografban.** Egy nagy chicagói ujság ötmillió koronát ajánlott fel a buffaloi ügyésznek arra az esetre, ha megengedi, hogy a lap Czolgosz villamos kivégzetéséről kinematograf-felvételeket készíttessen.

— **Bácskai lakodalom.** A híres bácskai lakodalmak emlékét eleveníti fel az a hét országra szóló dáridó, mely Albert Vendel bikityi községi bíró házában, István fiának házassága alkalmával, a napokban lefolyt. Az esküvő a bíró házában volt s a lakomán a következő mennyiségű ételeket és italokat fogyasztották el: 2 tehenet, 25 pulykát, 3 kövér sertést, 100 pár libát, 250 tyukot 80 kenyeret, 70 klgr. cukrot és 20 hektoliter bort. A lakodalmon, mely három napig tartott, jelen volt a község és a környék intelligenciája nagy számban. Az esküvőn 16 korszorú lány és 16 vőfély szerepelt. De sok bácskai inséges jóllakhatott volna abból a sok jóból, mert akik azt megették itták, azok nem igen voltak rászorulva.

— **Egy hagyomány.** Kalocsa Balázs által a n. kőrösi ref. egyház javára tett alapítvány, a teteltlen föld számadását e hó 14-én vizsgálta meg Ádám Gerzson egyházkerületi tanácsbíró, mint az egyházkerület megbízottja. A számadás szerint az alapítvány összege október 14-én 328,875 korona 77 fillér volt; az egy év alatti szaporulat összege 15,857 korona. Azon idő óta pedig midőn az alapító elhalálozott, az alapítványi tőke 129,075 korona 77 fillérrel gyarapodott. A végrendelet szerint 700,000 koronára kell felgyülni a ma 328,875 korona 77 fillért tevő alapítványi tőkének, hogy a végrendeleti nemes czélokra legyen fordítható annak jövedelme.

— **Villamos kivégzések.** Czolgoszt, Mac Kinley gyilkosát, október utolsó hetében fogják a villamos-székben kivégezni. Az amerikai „szakemberek” remélik, hogy a hőhőkészülék, mely eddig olyan sok esetben mondta föl a szolgálatot, ezuttal jobban fog működni. Az első villamos kivégzést 1890. augusztus 6-án Kemler Vilmoson hajtották végre, aki kedvesét meggyilkolta. Ez a kivégzés, melyet huszonhárom néztek végig, rettenetes volt. A delinquens csaknem egy negyedóra hosszágig kinlódott, míg végre a villamos áram nagynehezen megölte. A modern tortura tanui közül néhány rosszul lett. Egy évvel később egy Lopi nevű embert ültettek a villamos-székbe. Ez egy herkulesi erejű delinquens volt, akire négyezer kellett rábocsátani a villamos-áramot, míg végre meghalt. Ez a kivégzés szörnyű, csaknem öt negyedóraig tartott. Azóta a villamos-szék „tökéletesítették”, de azért a villamos kivégzés még a mai javított alakjában is valamennyi kivégzési mód között a legembertelenebb.

— **A párbaj ellen.** Lipcsében mult héten volt herczeg Löwenstein Károly elnöklete alatt gyűlés, a párbaj ellen. A herczeg nemcsak előkelő polgári urakhoz, de magas állású katonatisztekhez is intézett meghívást. A meghívó szerint a becsület a mai napokban nincs eléggé megvédve. Erre a célra azonban nem a fegyver való, hanem az, hogy a rágalmazást és becsületsértést az eddigieknél sokkal szigorúbb büntető törvénykönyvi szakaszokkal büntessék. Nem az van megbecsülnitve, a kit ok nélkül megsértenek, hanem az becsteleníti meg önmagát, a ki tudatosan igazságtalanul sért meg másokat. A nagygyűlés széleskörű mozgalmat fog indítani a párbaj ellen. Párbajjelles gyűléseket fog rendezni s szóval és írásban küzd a párbaj ellen.

— **Magyar keresztény ifjúság.** Három év ifjúsági küzdelmei. Az egyetemi Nemzeti párt és a budapesti keresztény egyetemi ifjúság nagybizottságának története, a keresztmozgalom pragmatikus és tárgyilagos ismertetése. A keresztény ifjúság nagybizottságának megbízásából szerkesztik Köpösdý Dezső, Bernolák Nándor és Nagy József. A munka czélja: a rettenetes elferditett eseményeknek és azok okainak, indítékaiknak igaz feltüntetése és megismertetése s ez által az igazság szolgálása. Az a csodálatos rokonszenv egyfelől, amely küzdelmeink iránt a magyar társada-

lom egy részétől felénk irányult, az a felizgult idegesség másfelől, a melylyel a másik fél fogadta mozgalmunkat, indított arra bennünket, még mindig küzdő ifjuságát, hogy igazságunkat a maga valóságában megismertessük. Ezért fordulunk a magyar társadalomhoz, bizva abban, hogy nagy anyagi áldozattal járó, önzetlen és tisztán az igazságért kezdett vállalatunkban anyagi támogatásával is segítségünkre lesz. A szépen kiállított, vaskos kötet a Szent-Istvan-Társulat Stephaneum nyomdájának kiállításában jelenik meg. A 9—10 ivre terjedő kötet ára, fűzve 3 korona. Előfizetési pénzek a következő címre kéretnek: Nagy József Budapest, Váci-utca 57. szám, földszint 4. Budapest, 1901. szeptember hava. Hazafias tisztelettel a szerkesztők.

Érmelléki első szőlőoltvány telep Nagy Kágya hirdetését a t. cz. olvasó közönség szives figyelmébe ajánljuk.

— **Rendelet a bélyegvas ellen.** Mint közérdekű dolgot, közöljük az alábbi rendeletet. 54475/III.—1. 1901. M. kir. földművelésügyi minisztertől. Több börgyáros — és iparkamara részéről panasz tétellett, hogy a közbiztonság kikerülő marhabőrök a rossz lefejtés, és sok be-metszés és vak mettszés következtében nagy mérvben elértéktelenednek, mert ezek miatt ezen bőröket ki kell zárniok oly czélokra való feldolgozásból, a melyekre máskülönb alkalmasak volnának. — Fenti sérülések leginkább abban lelik magyarázatukat, hogy a marhák még mindig süttő vassal, és a czombjukon bélyegeztetnek, a minek folytán keletkező egész helyek a bőröket öpen a leghasználhatóbb részén alaposan megrontják. — Ennél fogva hivatkozással 1897. évi 39909 sz. a. kiadott rendeletemre újból felhívom a közönséget, hogy az állati bőröknek a bélyeg süttésből eredő érték csökkenése felől, az első sorban érdekelt gazdaközönséget felvilágosítván, alkalmas módon figyelmeztetesse egyuttal a tenyész-tő gazdákat, hogy a tüzes vassal való bélyegzést vagy teljessen mellőzzék, vagy pedig azt a törshelyett az állatt szárván, esetleg álkapcsán alkalmazzák. Utasítani kívánom továbbá a helyhatóságokat, hogy a községi közbiztonsági alkalmazottakat, valamint a húsvágókat és azok személyzetét a bőrök lefejtése körül való nagyobb ovatosságra figyelmeztessék. — Budapest, 1901. szeptember. 20. Darányi s. k.

— **Frissen fejt tej** naponként 6 liter kapható. Kinél? megmondja a kiadóhivatal.

Ész-e vagy vak ösztön?

Szécsi-Szigeten, Zalamegyében, két rókakölyköt fogtak el elevenen, s bezárták azokat egy hirtelenében összetakolt ketreczbe, melyet egy, a földbe ásott verem fölé állítottak.

A magukkal még jötehetetlen csecsemőkölyköket ellátták lehetőleg eleséggel, ám egy éjszaka a rozoga ketreczen feszegetett nyílason elillantak.

Az arany szabadságba jutott két ravasz jószág, bizonyára mert sem elég erős, sem elég ügyes nem volt még arra, hogy éledelét maga megszerezhesse, fogta magát s másnap a ketreczes gödörhöz visszasétált.

A keresésükben minden zugot felvert és kifáradt emberek aztán ott csipték őket nyakon s a megerősített ketreczben most igen jól érzik magukat, bár inyükre való eleség nem mindég kerül. Egér, baromfi s mefféle nem létében azonban vigan fogyasztják az apró halat, mit elükbe tesznek, mi több, a sült burgonyát is annyira kedvelik, hogy össze is vesznek felette.

Hát kétségtelenül a nagyhatalmu éhség, a gyomor kergette agyvelejükbe az ötletet, hogy éhenkórászság helyett jobb lesz a verembe visszatérni, a hol nem ugyan a róka mama, de valaki mégis gondoskodik számukra éhségsillapítóról.

(Mi.)

Egy természetbuvár, aki hosszabban a hegyek, erdők között tartózkodott, a következőket észlelte: Egy bagolyfészekből kiesett egy, a szülői gondoskodásra még ráutalt fióka. A szolga nagy kalitkába tette az állatot s ott hagyta éjjelre a szabadban.

Másnap a buvár megfolytott fiatal foglyot talált a ketrecz közvetlen közelében. Közelfekvő volt a gondolat, hogy azt a foglyot rabságba esett ivadéknak a bagoly szülők valamelyike hozta. Bizonyára addig kutatták, keresték fiukat mig rátaláltak. Ettől kezdve minden éjjel ellátták az öregek fiókaikat eleséggel s oly nagy elővigyázattal csinálták ezt, hogy bár éjjelenként sok ideig figyelemmel kísérte a buvár, az öregeket a jó falatok odahordásában rajta nem kaphatta. (m. k.)

Szerkesztői üzenetek.

Manvenore. Közölhetetlenek. Milyen p. o. ez a strófa?

„Egész jelenséged olyan mint egy angyal,
Olyan mint az ég a verőfényes nappal.
Mint miként a nap a földnek világítója,
Olyan vagy te nekem . . . mindenhatóra !”

Már t. i. minden hat órákor olyan? Mert a Mindenhatóra sehogy sem lehet ebben hivatkozás.

Vagy ez:

„Hogy ötlet kit bálványoztam és imádtam
Másnak birtokában — karjaiban láttam !”
Biz az borzasztó lenne.

Uj bor, de jó bor.

Tisztán kezelt, sajáttermésű **jó új bor Máthé Józseféknél literenként 26 krajczáron kapható.**

Az összes iskolai könyvek, tanszerek, könyvtáskák, szijak, irkák és rajzeszközök legjutányosabb árban szerezhetők be **SZERDAHELYI JÁNOS** könyvkereskedésében.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy nálam élővirág- és babér koszorúk, valamint csokrok jutányos áron kaphatók. **Balla Gyula** városi kertész.

Egy jó karban levő 8-as cséplő garnitura minden hozzátartozóval felszerelve előnyös feltételek mellett Hegedűs Vilmosnál helyben eladó. 4-5

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajtákban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat még az apró nyulak sem hatolnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemege elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdagságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatú főárjegyzék ingyen és bérmentve küldeték minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ez el, ki azt ezimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdeklődés áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim:

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 2-4

SCHOTTOLA ERNŐ BUDAPEST

a ruggyanta- (gummi) gyártás magyarországi megalapítója.

Műszaki központi üzlet VI. Andrassy-ut 2. Fonciére palota.

Legjobb minőségben, gyári áron szállít:

összes mérleggyártmányok (külön kiadási árjegyzék ingyen és bérmentve) a gőzeséplőgépekhez szükséges összes anyagokat és eszközöket, csapágyfém, kenőszelenczék, olajhoz és sűrű tovtettesirhoz, géphajtoszjak, vízmentes mozdony és cséplőgép ponyvák kazal, repce- és kocsitakarók, asbest- és gummianyagok, szelepek, vízmutatók, fesszámók, dobsinek, kenőanyagok, zsiradék, gabonaszákok „Elsősegély”-kötszerszekerények, mely kötszerszekerények a ministeri rendeletnek megfelelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban stb beszerzendők.

Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve.

33-

ALAPITTATOTT
1862.

Tottis és Kren „AZ ÉSZAK CSILLAGHOZ.”

Budapest IV., Bécsi-utca 1 szám.

ajánlják közel 40 éve fennálló és az egész országban legjobb hírnévnek örvendő áruházukat vászon és fehérneműek beszerzésére.

Nagy raktár finom női, uri és gyermek fehérneműekben.

Teljes menyasszonyi kelengyék 1000 koronától 10.000 koronáig, a legjobb minőségért és a legszolidabb, legmodernebb kivitelért teljes kezesség. **Legnagyobb gyári raktár szőnyegekben, bútorszövetekben, takarókban, függönyökben, futókban, gyékényekben stb. legolcsóbb gyári áron.**

Nagyobb bevásárlásoknál, vagy menyasszonyi kelengyék megrendelésénél direkt levélbeli megkeresésre, megbizottunk teljes mintakollekcióval saját költségünkre küldjük bárhová.

Mintákkal és választék küldeményekkel mindenkoron szívesen rendelkezésre állunk. 6-12

Clayton & Shuttleworth Váci-körút 63. sz.
mezőgazdasági géppárosok Budapest által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2^{1/2} egész 12 lóerőig, szalmakaszalozók, kor-kolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénnyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szeleskavágók répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes azzél-ekék.

3- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kint
másra ingyen és bérmentve
küldetnek

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép gyára

